

УДК (549/282+549/283):0/69/51 (1-753)

**ЗОЛОТО І СРІБЛО З МІНЕРАЛОГІЧНОЇ КОЛЕКЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ПРИРОДНИЧОЇ ІСТОРІЇ (ВАШИНГТОН, США)**

Т. Довгань

*Національний авіаційний університет
03058 м. Київ, просп. космонавта Комарова, 1
E-mail: tamaradovgan79@gmail.com*

Наведено інформацію про Національний музей природничої історії США, зокрема, про мінералогічну колекцію золота і срібла.

Ключові слова: музейна експозиція, золото, срібло, США.

Музеї – це багатофункціональні культурно-освітні та науково-дослідні заклади соціальної інформації, призначені для збереження, вивчення та використання пам'яток природи, матеріальної і духовної культури, накопичення й поширення знань через вивчення і демонстрацію унікальних надбань національної та світової історико-культурної спадщини. Основними напрямками музейної діяльності є культурно-освітня, науково-дослідна робота, комплектування музейних зібрань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, пам'яткоохоронна робота.

Перебуваючи влітку 2011 р. у Вашингтоні, я не могла не відвідати Національний музей природничої історії – невіддільну частину Смітсонівського інституту, оскільки це місце, де сходиться сьогодні і минуле.

Колекція Національного музею природничої історії налічує понад 500 млн екземплярів рослин, тварин, корисних копалин, мінералів, гірських порід, метеоритів і культурних артефактів, створених людиною. Постійна експозиція музею розміщена у таких залах: зал геології, каміння і мінералів; зал походження людини; зал палеонтології; зал ссавців; зал комах; зал океаністики; зал Африки.

Особливу увагу привертає зал геології, каміння і мінералів. Він налічує близько 350 тис. взірців мінералів і 10 тис. взірців дорогоцінних каменів, що робить його одним з найбільших у світі. Колекцію залу використовують для наукових досліджень, освітніх програм і громадських виставок. Щороку сотні взірців віддають в оренду вченим у всьому світі для науково-дослідних проектів у галузі геології, матеріалознавства, охорони здоров'я, хімії, фізики.

Колекція започаткована мінералами, які були передані в спадок Джеймсом Смітсоном понад 150 років тому. На жаль, колекція Смітсона втрачена внаслідок пожежі 1865 р., проте кількість дорогоцінних каменів і мінералів відтоді збільшилася. Колекцію поповнюють так: подарунки, закупівля з використанням приватних пожертвувань, призначених для цієї мети, і зрідка за допомогою обміну. Зокрема, перлини колекції отримані як подарунки від приватних осіб. Завданням експозиції є підвищення обізнаності громадськості та розуміння будови Землі, а також розширення наукових досліджень колекції.

Мінерали та їхні асоціації – це головний ресурс для розвитку цивілізації, тому значна частина експозиції представлена експонатами мінерального царства. Великими є колекції самородного золота та срібла. Представлені в колекції самородки цих металів вражають не тільки розміром, а й строкатістю морфологічних форм.

Фото 1. Золото. Родовище Кріпл-Крік, Вейпін, округ Самміт, Колорадо, США.

Фото 2. Золото. Родовище Кріпл-Крік, Брекенридж Дистрикт, округ Самміт, Колорадо, США

Фото 3. Золото. Родовище Кріпл-Крік, Граунд-Хог Майн, округ Ігл, Колорадо, США.

Фото 4. Золото. Родовище Кріпл-Крік, Фарнкомб Хілл, Брекенридж, округ Самміт, Колорадо, США.

За даними Гірничого бюро і Геологічної служби, США посідає п'яте місце в світі за запасами золота. Родовища золота в США надзвичайно різноманітні за геолого-промисловими типами. Основне значення мають корінні золоторудні родовища (55 % запасів), з яких 8 % припадає на розсіпні й 37 % на золотовмісні (35 % – мідно-порфірові, 2 % – поліметалеві). Золотоносні райони розташовані вздовж західного і південно-східного узбережжя (відповідно, близько 63 і 2 % запасів), у центральній частині країни (19 %) і на Алясці (13 %). Головний золотоносний район (штати Каліфорнія, Невада, Арізона, Юта, Айдахо) приурочений до мезозойсько-кайнозойської складчастої системи Кордильєр. У центральній частині країни наявні два золотоносних райони: Блек-Хіллс (велике родовище Хоумстейк) і рудний пояс Колорадо. Упродовж усієї історії США золото добували на 420 рудниках корінних родовищ на заході країни, на 12 копальнях з великих розсіпних родовищ (майже усі на Алясці), з дрібних розсіпів на Алясці та в західних штатах.

Фото 5. Взірці золота з Каліфорнії.

Фото 6. Золото, маса взірця – 154,5 г.
Каліфорнія, США.

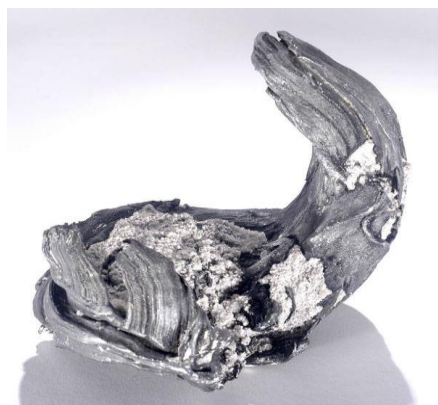
Оскільки золото практично не піддається корозії і має високу ціну, воно зберігається вічно. До цього часу у вигляді злитків, монет, ювелірних виробів і предметів мистецтва збереглося майже 90 % золота, добутого за історичний період. Унаслідок щорічного світового видобутку цього металу його сумарна кількість збільшується майже на 2 %. Колекція золота в музеї налічує дуже багато взірців і постійно поповнюється.

Близько двох третин світових ресурсів срібла пов'язано з поліметалевими, мідними, свинцевими і цинковими рудами. Родовища переважно жильні. Найбільшими видобувними державами срібла є Мексика (2 323 т), Перу (1 910), США (1 550), Канада (1 207) і Чилі (1 042 т).

У США 77 % срібла видобувають у Неваді (37 % видобутку), Айдахо (21), Монтані (12), Арізоні (7 %). Близько третини срібла, видобутого в США, йде на кіно- і фотоматеріали (головно плівку і фотопапір), 1/4 використовують в електротехніці і радіоелектроніці, 1/10 витрачають на карбування монет і виготовлення ювелірних виробів, на гальванічні покриття (посріблення). У музеї представлені взірці срібла не тільки з США, а й з Австралії, Норвегії, Канади, Мексики, Чилі, Болівії та інших країн.

Фото 7. Срібло. Лусака, Замбія.

Фото 8. Срібло.
Новий Південний Уельс, АвстраліяФото 9. Срібло у кальциті.
Новий Південний Уельс, Австралія.Фото 10. Срібло.
Родовище Конгсберг, Норвегія.

Отже, Національний музей природничої історії завдяки дослідженням, колекціям і виставковим програмам є одним з найбільших сховищ наукової і культурної спадщини у світі, джерелом величезної гордості не тільки для американців, а й матеріальним і духовним надбанням усього людства. Геологічна колекція музею дає змогу зазирнути його відвідувачам на декілька сотень мільйонів і навіть мільярдів років назад, на власні очі побачити ту матерію, що виникла з протопланетної хмари і стала основою для формування нашої планети; простежити еволюцію розвитку речовини земної кори від елементів через мінерали до гірських порід та побачити розмаїття її форм; помилуватися природною та набутою (унаслідок ювелірної обробки) красою й досконалістю окремих кристалів тощо.

**GOLD AND SILVER FROM MINERALOGICAL COLLECTION
OF THE NATIONAL MUSEUM OF NATURAL HISTORY (WASHINGTON, USA)**

T. Dovhan'

*National Aviation University
Cosmonaut Komarov Av. 1, UA – 03058 Kyiv, Ukraine
E-mail: tamaradovgan79@gmail.com*

This article contains information about the National Museum of Natural History United States, in particular, the mineralogical collection of gold and silver.

Key words: museum exhibition, gold, silver, the U.S.

**ЗОЛОТО И СЕРЕБРО ИЗ МИНЕРАЛОГИЧЕСКОЙ КОЛЛЕКЦИИ
НАЦИОНАЛЬНОГО МУЗЕЯ ЕСТЕСТВЕННОЙ ИСТОРИИ
(ВАШИНГТОН, США)**

Т. Довгань

*Национальный авиационный университет
03058 г. Киев, просп. космонавта Комарова, 1
E-mail: tamaradovgan79@gmail.com*

Приведено информацию о Национальном музее естественной истории США, в частности, о минералогической коллекции золота и серебра.

Ключевые слова: музейная экспозиция, золото, серебро, США.

Стаття надійшла до редколегії 25.05.2012

Прийнята до друку 29.05.2012